

Mon Choisy'n upea yleinen uimaranta on paikallisten suosima.

Dodon jäljillä Mauritiuksella

10.11.2017 6.00

Mauritiuksen valkoisilta hiekkarannoilta tai vehreistä metsistä ei enää löydy maailman tunnetuinta sukupuuttoon kuollutta lintua, dodoa, mutta sen omaperäisestä muodosta on tullut värikkään paratiisisaaren matkailun ikoni.

Teksti ja kuvat: FRAN WEAVER

Lentokoneen ikkunasta Mauritius näyttäytyy vihreänä keitaana laajan Intian valtameren keskellä. Saarta ympäröi kapea koralliriutta, jonka sisäpuolella vesi on kauniin turkoosia.

Ainoa paikka, mistä dodon voi nykyään Mauritiukselta löytää, on museo. Pääkaupunki Port Louisin luonnontieteellisessä museossa komeilee kaksi dodon luurankoa paraatipaikalla muiden saarella esiintyneiden, ja yhä esiintyvien luontokappaleiden joukossa.

Nykypäivän Port Louis on kukoistava ja moderni kaupunki, mutta Waterfrontin kaupunginosassa on säilynyt siirtomaa-ajan tunnelma. Mauritiuksen asuttivat ensimmäisenä hollantilaiset, sitten sen valloittivat ranskalaiset, ja viimein johdon ottivat britit vuodesta 1810 vuoden 1968 itsenäistymiseen saakka. Kuningatar Victorian patsas seisoo yhä ylpeänä Government Housen edessä, josta johtaa palmuilla reunustettu puistotie satamaan.

Sataman mehubaarissa tilaan raikkaan mangomehun. Tarjolla olisi myös monenlaisia cocktaileja ja paikallista rommia maustettuna inkivääriillä, ananaksella tai vaniljalla. Sataman värikäs kauppahalli notkuu tuoksuvia mausteita, trooppisia hedelmiä ja eksoottisia kaloja. Sataman vieressä on toinen mielenkiintoinen museo: Aapravasi Ghatin maahanmuuttoasema, jonne köyhät velkaorjat saapuivat Intiasta. Asemalta he päätyivät raatamaan sokeriviljelmille. Historialliset rakennukset ovat Unescon maailmanperintökohde.

Noin kaksi kolmasosaa Mauritiuksen asukkaista on intialaisten työläisten jälkeläisiä. Muut mauritiuslaiset ovat afrikkalaisia, kiinalaista tai eurooppalaista alkuperää. Saari onkin kansojen sulatusuuni. Siellä asuvat keskenään sovussa hindut, buddhalaiset, muslimit ja kristityt harjoittaen uskontoaan temppeleissään, moskeijoissaan ja kirkkoissaan.

Kreolikieli pohjautuu eniten ranskaan, mutta sanastoon ovat vaikuttaneet myös muut kielet, kuten englantia ja hindi. Saaren monipuolinen keittiö on sekin kulttuurien sulatusuunin tuloksia. Intialaisia ja kiinalaisia ravintoloita on kaikkialla. Ruoka-annoksissa esiintyy usein trooppisia kaloja ja muita mereneläviä maustettuna curry-mausteilla. Paikallisten suosimia ruokalajeja ovat esimerkiksi *mine frite* eli paistetut nuudelit lisukkeineen ja *dhall puri*, eli curry-lihalla tai vihannessekoituksilla täytetyt linssijauhot.

Tunnelmallisessa rantatieravintolassa paikallisen Phoenix-oluen kera mustekalasalaaattia, kreolikalaa ja tuoretta hedelmäsalaattia saa kohtuulliseen 500 rupeen hintaan, eli noin 12,50 eurolla.

Kansainvälinen lentokenttä sijaitsee saaren kaakkoisosassa. Sen lähellä ovat rauhallinen Mahebourgin satamakaupunki ja suosittu Blue Bayn rantalomakohde. Blue Bayn suojaisassa sinisessä lahdenpoukamassa saan ensikosketuksen saaren rikkaaseen meriluontoon. Iloinen rastatukkainen poika vie minut ja muutaman paikallisen asukkaan lasipohjavene-retkelle koralliriutan läheisyyteen ihmettelemään veneen alapuolella näkyviä monenlaisia meren eliöitä.

Mahebourgin historiallisen museon näyttely kertoo Grand Portin vuoden 1810 meritaistelusta, jossa ranskalaiset selviytyivät brittien hyökkäyksestä. Ilahdun löytäessäni museosta hienon dodon muotokuvan.

Lyhyt veneretki vie minut Haikaran saarelle - Ile aux Aigrettesiin. Asiantuntijat arvelevat, että tällaisella syrjäisellä saarella elivät viimeiset dodot. Saari on nykyään suojeltu. Mauritiuksen Luontosäätiö on luonut sinne turvapaikan uhanalaisille kotoperäisille eläin- ja kasvilajeille.

- Ihmisten saavuttua noin 70 prosenttia Mauritiuksen alkuperäislajeista on seurannut dodoa unholaan. Haluamme tehdä parhaamme, jotta loput lajit säilyvät, luonto-opas **Benny Henry** selittää.

- Tarkoitus on palauttaa sellaiset olosuhteet, jotka vallitsivat saarella ennen ihmisten tuloa. On kitkettävä pois kaikki vieraskasvit sekä tietysti ihmisten tuomat tulokkaat, kuten villisiat, kissat ja rotat.

Henry esittelee meille Mauritiuksen kotoperäisiä kaivajaliskoja, papukaijoja, vaaleanpunaisia kyyhkysiä ja jätti-hedelmälepakkoita, joille tämä reservaatit on elintärkeä suojapaikka.

- Vuonna 1990 oli jäljellä vain yhdeksän vaaleanpunaista kyyhkystä, mutta nyt niitä on noin 400, joista ainakin 40 elää tällä saarella, hän kertoo.

Mauritiuksen omat jättikilpikonnat kuolivat sukupuuttoon ajat sitten, mutta samankaltaisia konnia on tuotu läheiseltä Aldabran saarelta Ile aux Aigrettesiin. Benny huolehtii turvallisesta välimatkasta Big Daddyyn. Tämä mahtava 90-vuotias ja 200-kiloinen otus ahdistelee itseään hieman pienempää naaraskilpikonnaa yrittäen sisukkaasti siirtää harvinaisia geenejään jälkipolville.

Palattuani takaisin mantereelle käyn vaeltamassa Black River Gorges -kansallispuiston vuorilla ja metsissä. Dodoja ei voi enää nähdä, mutta kohtaan apinoita, villisikoja, hedelmälepakkoita, papukaijoja ja ihastuttavia valkoisia tropiikkilintuja.

Kansallispuistossa on useita korkeita vesiputouksia. Kauniin Chamarel Falls -putouksen lähellä on paljas kumpuileva rinne, jonka tuliperäisessä maaperässä näkyy kummallisia punertavia, sinertäviä ja vihertäviä sävyjä. Chamarelissä on muutama matkamuistokoju, kuten Mauritiuksen muidenkin nähtävyyksien vieressä. Niistä löytyy monenlaisia dodoja; puusta veistettyjä, pehmoleluja, pullonkorkin avaajia, avainrenkaita ja jääkaappimagneetteja.

Tämä dodon potretti vuodelta 1626 komeilee yhä Port Louisin luonnontieteellisessä museossa

Mauritiuksen lipun värit symboloivat verta, valtamerä, aurinkoa ja saaren vehreää kasvillisuutta.

Katumyyjiltä voi ostaa tuttuja tai tuntemattomia trooppisia hedelmiä ja vihanneksia

Kansallispuiston itäpuolella sijaitseva Grand Bassinin järvi on saaren hindujen pyhä paikka. Legendan mukaan järven vedet ovat tulleet ihmeen kautta kaukaisesta Ganges-joesta. Rannalla on värikäs temppeli, ja mäen päällä komeilee jättikokoinen Shiva-jumalattaren patsas. Hinduperhe työntää kelluvia kynttilöitä järvelle, samalla kun rohkea apinalauma yrittää ryöväitä heidän uhraamiaan banaaneja.

Parilla eurolla järeä vanha bussi vie minut saaren pohjoisosaan, jossa on monet Mauritiuksen suosituimmista rannoista ja luksushotelleista. Eurooppalaisten parhaiten tuntema rantakohde on Grand Baie, jonka vilkkaalla rantakadulla on hienoja putiikkeja ja ravintoloita.

Viime vuosina maalauksellisesta trooppisesta saaresta on tullut suosittu häämatkakohde loistohotelleineen. Harvat hotellien rakastuneista asiakkaista poistuvat täysihoitoparatiiseista matkansa aikana.

Paikalliset jokamiehenoikeudet mahdollistavat rannoilla kävelyn ympäri saarta, myös hotellirannoilla. Hotellien turvamiehet rypistävät kuitenkin otsaansa, jos joku ulkopuolinen levittää pyyhkeensä heidän hiekkarannalleen ja oikaisee itsensä sen päälle torkkumaan.

Hienommat julkiset uimarannat ovat paikallisten suosimia, esimerkiksi Trou aux Bichesin, Mon Choysin ja Pereyberen rannat. Välipalakojuissa myydään paikallisia herkuja, ja rytmikäs mauritiuslainen *sega*-musiikki soi kaikkialla.

Sukellus- tai snorklausretki on ehdottomasti suositeltava huvi Mauritiuksella. Meri on aina lämmin ja kirkas, paitsi harvinaisten pyörremyrskyjen jälkeen, jolloin vesi samenee muutamaksi päiväksi.

Vuokraan snorkkelin, maskin ja räpylät ja liityn ranskalaissukeltajien ryhmään. Pulahtaessamme veteen koralliriutan luona tuntuu kuin olisimme **Jacques Cousteaun** kanssa matkalla hänen salaiseen merenalaiseen maailmaansa.

Merielämän monimuotoisuus on henkeäsalpaava, ja snorklaus rajoittaa hengityksen kulkua omalla tavallaan. Sadat kirjavat kalat uivat käteni ulottuvilla. Jotkut kalat uskaltautuvat jopa näykkimään ranskanleivänpaloja kädestäni. Värikkäät merivuokot heiluttavat pikkuisia lonkeroitaan. Hurjan näköinen *moray*-ankerias kurkistelee korallin kätköistä ja outoja äyriäisiä vilistää pohjahiekalla.

Pointe aux Pimentsin akvaariossa uiskentelee isompiakin meren asukkaita, kuten rauhallisia jätimerikilpikonnia ja uhkaavan näköisiä haikaloja. Hait pysyivät onneksi poissa luonnonvesissä snorklatessa.

Myös sisämaassa on paljon nähtävää. Suuntaan vuokra-polkupyörällä sokeriviljelmien läpi kohti Adventure du Sucren museota. Vanhan sokeritehtaan ulkopuolella seisoo Glasgowsa vuonna 1860 suunniteltu höyryveturivanhus. Museossa voi nähdä sokerin tuotannon monet kasvat - velkaorjista sokeriparoneihin. Makean vierailun lopussa maistan erilaisia sokerilaatuja ja maustettua rommia vain sen verran, että voin jatkaa pyöräreissuani turvallisesti.

Jätän pyöräni Sir Seewoosagur Ramgoolamin kasvitieteellisen puutarhan portille ja kävelen vehreässä ja varjoisassa puistossa. Puutarha on saanut nimensä itsenäisen Mauritiuksen ensimmäisen pääministerin ja isälahmon mukaan. Huolellisesti hoidetun puiston kohokohtia ovat hienot palmurivit, valtavat kumipuut, rauhallinen lootuslampi ja tarjottimen kokoiset kelluvat victoria-lumpeet.

Puutarhassa kasvavat myös kaneli-, muskotti- ja neilikkapuut. Juuri tällaiset arvokkaat mausteet houkuttelivat vuosisatoja sitten ensimmäiset merirosvot, kauppiaat ja siirtomaaherrat kaukaiselle Mauritiukselle. Torilta tai marketeista edullisesti saatavat mausteet ovat hienoja tuliaisia myös nykypäivän matkailijoille. Pakkaan reppuuni runsaasti tämän eksoottisen saaren makuja dodo-matkamustojen vierelle.

Dodon surullinen tarina

Dodoja kuvailivat ensimmäisenä hollantilaiset tutkimusmatkailijat, jotka vierailivat Mauritiuksella vuonna 1598. He löysivät kesyjä, hedelmiä syöviä lintuja, jotka näyttivät lihaviilta joutsenilta, ja joilla oli valtavat nokat. Ne olivat helppo saalis, mutta niiden liha maistui hirveältä, monen tunnin keittämisen jälkeenkin.

Dodojen esi-isät olivat kyyhkyisiä, jotka olivat saapuneet Mauritiukselle lentoteitse miljoonia vuosia aiemmin. Saarella ne kehittyivät lentokyvyttömiksi saalistavien petojen puuttuessa ympäristöstä.

Chamarel Falls –putous Black River Gorges –kansallispuistossa on ehkä saaren kaunein.

Punaposkibulbuleita ja muita eksoottisia lintua näkyy ympäri Mauritiusta.

Kun ihmiset asettuivat pysyvästi asumaan saarelle, kävivät dodot yhä harvinaisemmiksi. Lajia ei syöty sukupuuttoon, vaan sen kohtaloksi muodostui todennäköisesti kilpailu ihmisen tuomien sikojen, vuohien ja apinoiden kanssa. Historialliset dokumentit antavat ymmärtää, että viimeinen dodo kuoli yksinäisyydessä 1690-luvulla, vain vuosisata lajin löytämisen jälkeen.

FAKTAT MAURITIUS

Asukasluku: 1 294 104

Pinta-ala: 1 860 km²

Sijainti: Intian valtameressä, noin 2 000 km Kaakkois-Afrikasta itään

Pääkaupunki: Port Louis

Kielet: Paikalliset puhuvat keskenään ranskasta jalostanutta kreolia. Englantia ja ranskaa puhutaan myös laajasti.

Aikaero Suomeen: Talvella +2 tuntia ja kesällä +1 tunti

Valuutta: 1 euro = noin 40 rupeeta

Miten pääsee: Suorat lennot esimerkiksi Pariisista tai Lontoosta, lento-aika noin 12 tuntia. Turistiviisumi järjestyy lentokentällä.

Ilmasto: Keskilämpötila on 20-30 astetta läpi vuoden. Satunnaiset pyörremyrskyt voivat tuoda rankkasateita ja kovia tuulia joulukuun ja huhtikuun välisenä aikana.

PLUSSAT

o Sopivan kokoinen saari tutustuttavaksi kahden viikon matkalla

o Edulliset ja kätevät paikallisbussit

o Paikallisten hyvä kielitaito

MIINUKSET

o Korkeat lentohinnat Euroopasta

o Vähäinen ilta- ja yöelämä

Vesiturheilu on suosittua rauhallisilla vesillä koralliriuttojen sisäpuolella

Ile aux Aigrettesin saarella voi tutustua jättikilpikonnaan.

Moneen paikkaan pääsee helposti ja edullisesti värikkäillä paikallisbusseilla.

Grand Baien rantakadulla paikalliset muusikot luovat trooppisia rytmejä.